

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 205/06-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2006 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. P. P., B., zastúpeného advokátkou JUDr. K. D., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špeciálneho súdu v Pezinku v konaní sp. zn. PK 2 Tš 15/05 na hlavnom pojednávaní konanom 20. apríla 2006 nerozhodnutím o námietke zaujatosti a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. P. P. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 10. mája 2006 doručené podanie JUDr. P. P., B., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. K. D., K. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) postupom Špeciálneho súdu v Pezinku (ďalej len „špeciálny súd“) v konaní sp. zn. PK 2 Tš 15/05 na pojednávaní konanom 20. apríla 2006 nerozhodnutím o jeho námietke zaujatosti.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti k vznesenej námietke zaujatosti uviedol:

«... v spojení s tým, že bol porušovaný tr. poriadok jednak vyšetrovateľom a bol nečinný špeciálny prokurátor vznesol obž. námietku zaujatosti voči konajúcemu špeciálnemu prokurátorovi a špeciálnemu prokurátorovi JUDr. K.. Tí napriek tomu, že bola vznesená námietka zaujatosti konali naďalej a o námietke nerozhodli. JUDr. K. koná stále bez toho, aby bolo rozhodnuté o vznesenej námietke zaujatosti.

Uvedené skutočnosti oznámil súdu. Sudca špeciálneho súdu JUDr. H. mu oznámil, že v jeho spise podanom prokuratúrou spolu s obžalobou nie je ani zmienky o tom, že by bola vznesená námietka zaujatosti. Požiadal konajúceho prokurátora, aby sa k tomu vyjadril. JUDr. Z. ako špeciálny prokurátor sa vyjadril „nevyjadrujem sa“. Na sťažnosť Generálny prokurátor JUDr. T. mu oznámil, že nemá námietky v konaní a vyjadrení špeciálneho prokurátora. Po uvedenom znovu na pojednávaní konanom 14. 2. 2006 poukazoval na skutočnosť, že doteraz nebolo rozhodnuté o námietke zaujatosti. Reakciou však bolo, že prokurátor rýchlo rozhodol s dátumom 13. 2. 2006, s podacou pečiatkou 14. 2. 2006 o tom, že sa nevyklučuje z vykonaných úkonov. Proti rozhodnutiu podal sťažnosť. O sťažnosti rozhodoval Dr. K.. Dr. K. predtým dňa 31. 3. 2005 listom rozhodol o tom, že Dr. Z. – jeho zástupca je nezaujatý a že si má prečítať zákon keď si myslím, že jeho rozhodnutie z 31. 3. 2005 nie je rozhodnutím. Voči JUDr. K. a konajúcemu prokurátorovi vznesol ešte dňa 15. 3. 2005 námietku zaujatosti JUDr. Dr. K., sa vyjadril cestou svojej sekretárky, že ho nemôže prijať, pretože je voči nemu zaujatý. Generálny prokurátor Dr. T. listom z 25. 1. 2006 na podnet mu oznámil, že vo veci Dr. K. nerozhoduje a jeho zaujatosť je irelevantná.

Na základe vyššie uvedeného požiadal obž. sudcu JUDr. H., aby vec odročil. Sudca vec neodročil v spojení s udalosťami a konaním v apríli 2006 napísal dňa 18. 4. 2006 námietku zaujatosti, ktorá bola podaná na špeciálny súd dňa 19. 4. 2006. V námietke zaujatosti okrem iného uviedol, že sudca sa nevysporiadal s námietkami zaujatosti voči prokurátorom. Na pojednávaní 20. 4. 2006 sudca oboznámil námietku zaujatosti a vyjadril sa, že o nej nebude rozhodovať, nakoľko nebola podaná bezprostredne.»

Právna zástupkyňa sťažovateľa k námietke zaujatosti vznesenej na pojednávaní ďalej uviedla:

„Akonáhle dal slovo JUDr. H. mne, advokátke JUDr. D., ja som ústne 20. 4. 2006 podala námietku zaujatosti voči nemu v spojení s tým, že počas štúdia na právnickej fakulte v Košiciach sme mali spolu intímny vzťah, pričom som ho následne nechala. Námietku zaujatosti som podala až na pojednávaní z dôvodu, že som si nebola istá, či sudca JUDr. J. H. je tá istá osoba, s ktorou som mala intímny vzťah. Už som sa v minulosti stretla s tým, že dochádza k zhode mien, pričom nemusí ísť o totožnú osobu. V osobe sudcu som sa uistila až tým že som ho videla na pojednávaní. Teda táto námietka zaujatosti bola podaná bezprostredne.

Teda vo veci koná zaujatý sudca.

K porušeniu práva obž. prišlo tým, že nie je rešpektované právo na nezávislý a nestranný súd, priznaného článkom 46 ods. 1 Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. a dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní pred Špeciálnym súdom Slovenskej republiky.

Špeciálny sudca Dr. H. nerozhodol o námietke zaujatosti podanej advokátkou JUDr. D. 20. 4. 2006, podanej ústne na pojednávaní 20. 4. 2006.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Na základe vyššie uvedeného mám za to, že postupom Špeciálneho súdu na pojednávaní konanom dňa 20. 4. 2006, nerozhodnutím o námietke zaujatosti podanej advokátkou JUDr. D. z 20. 4. 2006, podanej ústne 20. 4. 2006, prišlo k porušeniu môjho základného práva zaručeného ústavou, nálezom rozhodol Ústavný súd:

Základné právo sťažovateľa, JUDr. P. P., bytom P., prechodne bytom B., č. ... SR, s adresou na doručovanie, B., SR, na rozhodovanie nestranným súdom, podľa článku 46 ods. 1, Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru v konaní pred Špeciálnym súdom v Pezinku, č. k. PK 2 Tš 15/05 bolo porušené.

Špeciálnemu súdu v Pezinku sa prikazuje rozhodnúť o námietke zaujatosti podanej advokátkou JUDr. D. z 20. 4. 2006, podanej ústne 20. 4. 2006 nestranným sudcom.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané zadostučinenie v sume 300.000.- Sk, ktoré je povinný Špeciálny súd v Pezinku vyplatiť do 2 mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu.

Porušovateľ je povinný sťažovateľovi nahradiť trovy súdneho konania.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 49 až 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí, pričom zisťoval, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona. Podľa uvedeného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré sťažovateľ označil, či už pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (III. ÚS 206/03, II. ÚS 77/04); inými slovami, ak sťažovateľ namietne také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré

podľa okolností prípadu očividne nemohlo nastať (napr. II. ÚS 222/03, IV. ÚS 55/04, III. ÚS 56/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom (...).

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 (ďalej len „Trestný poriadok“) z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých úkon sa priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia.

Podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku o tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru v tom, že sudca na pojednávaní 20. apríla 2006 sa o námietke zaujatosti voči špeciálnemu prokurátorovi vyjadril tak, že o nej nebude rozhodovať, nakoľko nebola podaná bezprostredne. Na základe tejto skutočnosti podala právna zástupkyňa sťažovateľa námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorú sťažovateľ nemohol dať skôr, lebo nevedel o tom, že vo veci bude rozhodovať sťažovateľom namietaný

špeciálny prokurátor. Takisto nemohol tušiť, že sudca nebude mať záujem konať zákonným spôsobom, a teda, že sa nebude zaoberať tým, že koná zaujatý prokurátor a v spojení s tým neodročí pojednávanie. Sťažovateľ tvrdí, že námietku zaujatosti voči konajúcemu sudcovi podal v spojení s jeho správaním a konaním po podanej žiadosti o odročenie pojednávania z 5. apríla 2006.

Ústavný súd sa preto zaoberal otázkou, či sťažovateľom požadované vyslovenie porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru je v príčinnej súvislosti s konaním sudcu na pojednávaní 20. apríla 2006 spočívajúcim v jeho postupe namietanom sťažovateľom.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 20. apríla 2006 sa sudca s námietkou zaujatosti sťažovateľa podanou jeho právnou zástupkyňou vysporiadal takto:

„K prvému dôvodu to, že nebolo nariadené predbežné prejednanie obžaloby, to je známe od momentu vytýčenia veci. To, že sa sudca nevysporiadal s tým, prečo v mesiacoch júl a august nebolo začaté trestné konanie a vznesené obvinenie a prečo v zákonnej lehote nebola podaná obžaloba na príslušný súd, to je vec, ktorou sa súd zaoberal a bude zaoberať v priebehu celého konania. Sudca sa vysporiadal s námietkami zaujatosti voči prokurátorom takým spôsobom, že vytýčil hlavné pojednávanie a o tomto postupe súdu bol obžalovaný oboznámený už na minulom hlavnom pojednávaní, kedy bolo vytýčené pojednávanie. Neskôr bolo preložené z dôvodu nemožnosti dostavenia sa obhajkyne, táto okolnosť mu tiež bola známa už predtým, to znamená tak isto námietka nie je vznášaná bezodkladne. O tom, že sudca pridelil náhradného advokáta – inak neprideluje sa uznesením, ale opatrením voči ktorému nie je opravný prostriedok prípustný, o tom je tiež obžalovaný upovedomený už niekoľko dní, týždňov a námietka bola vznesená až pred dvomi dňami, takisto nie je zachovaná bezodkladnosť. O tom, že sú podané tri sťažnosti na Ústavný súd, o tom sa samosudca oboznámil takisto na minulom hlavnom pojednávaní a dospel k záveru, že nie je dôvod na to, aby pojednávanie kvôli tomuto bolo odročované. Obžalovaný o tomto takisto vedel už na predchádzajúcom hlavnom pojednávaní a námietku zaujatosti z tohto dôvodu nevzniesol. Takisto z tohto dôvodu považujem túto námietku zaujatosti nie za námietku, ktorá bola vznesená bezodkladne. Takýto výklad vykonávania

úkonov bez meškania, respektíve bezodkladne v súlade s platnou judikatúrou Najvyššieho súdu SR.

Pokiaľ je prítomná obhajkyňa obžalovaného, je na Vašej dohode, či bude prítomná náhradná obhajkyňa, všetky úkony vykonáva zvolená obhajkyňa. Súd konštatuje, že náhradná obhajkyňa ostáva v pojednávacej sieni.“.

Ďalej k námietke zaujatosti sudca uviedol:

„O námietke zaujatosti procesnej strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch pre ktoré už raz bolo o takejto námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne sa nekoná. Súd o takejto veci rozhoduje opatrením, nie uznesením. Voči takémuto postupu súdu nie je prípustný žiadny riadny, ani mimoriadny opravný prostriedok. Takže pokiaľ Vy chcete využiť všetky právne možnosti, nech sa páči využite ich, ale musím Vás poučiť o znení zákona tak, ako je v platnom znení publikovaný.

...Podľa § 31 ods. 7 Tr. por. účinného do 31. 12. 2005 súd o tejto námietke zaujatosti nebude konať, nakoľko nebola vznesená bezodkladne. Meno predsedajúceho, v tomto prípade samosudcu pani obhajkyňa Vám je známe od prvého momentu komunikácie, ktorý nastal ešte v minulom roku. Tie ďalšie Vami prednesené slová na tejto úrovni a v rámci tohto pojednávania komentovať samozrejme nebudem.“.

Ústavný súd po posúdení postupu sudcu k vznesenej námietke jeho zaujatosti, ktorý je zaznamenaný v zápisnici, dospel k záveru, že tento je dostatočne podložený argumentami a nesignalizuje možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom namietaného základného práva v konaní vedenom na Špeciálnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK 2 Tš 15/05 z tohto dôvodu. Zo zápisnice je zrejmé, že sťažovateľ oprel vznesenie svojej námietky zaujatosti voči sudcovi na tom, že sudca postupoval v konaní spôsobom, s ktorým sa sťažovateľ nestotožnil. Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že samotný nesúhlas sťažovateľa s postupom súdu nie je dôvodom na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru (I. ÚS 50/04). Preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Podľa názoru ústavného súdu špeciálny súd použil postačujúce argumenty v súvislosti s posúdením bezodkladnosti vznesenia námietky zaujatosti voči sudcovi, keď poukázal aj na to, že nielen meno, ale aj osoba sudcu boli obhajkyňi sťažovateľa známe od prvého momentu komunikácie sudcu so sťažovateľom, a nie až na hlavnom pojednávaní, ako tvrdila obhajkyňa sťažovateľa.

Postup konajúceho sudcu, s ktorým sťažovateľ a jeho právna zástupkyňa nesúhlasí, nielenže nemôže byť podľa názoru ústavného súdu dôvodom na uplatnenie námietky zaujatosti, ale nemôže spĺňať ani kritérium bezodkladnosti uplatnenia námietky zaujatosti. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že vzhľadom na štádium, v ktorom sa konanie nachádza, má sťažovateľ k dispozícii dostatočné prostriedky v systéme všeobecných súdov, ktoré môže uplatniť v jednotlivých fázach konania v súvislosti s nevybavením jeho námietky zaujatosti sudcu podľa jeho predstáv, a preto právomoc ústavného súdu o tejto otázke konať a rozhodovať na základe sťažovateľom podanej sťažnosti v danej etape konania pred všeobecným súdom je vylúčená.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2006